

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลตะตอ อำเภอสว่าง จังหวัดตราด จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะตอ อำเภอสว่าง จังหวัดตราด ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 3,960 คน (ข้อมูลจากสำนักงานบริหารงานทะเบียนกรมการปกครอง เดือน กันยายน 2553)

2. กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดตัวอย่างจะใช้แนวคิดของทาโร ยามานะ (Taro Yamane) แทนค่าโดย จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะตอ อำเภอสว่าง จังหวัดตราด จำนวน 3,960 คน โดยการคำนวณด้วยสูตรของ ยามานะ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ความคลาดเคลื่อน 5 %

การใช้สูตรคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อ

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนหน่วยประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มที่ยอมรับได้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$\text{แทนค่า } n = \frac{3,960}{1 + (3,960) (.05)^2}$$

$$n = 400 \text{ คน}$$

กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษานี้ ประชากรมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะตอ อำเภอสว่าง จังหวัดตราด แบ่งออกเป็น 9 หมู่บ้าน โดยใช้วิธีการแบ่งกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของประชากรมีอายุตั้งแต่ 18 ปี

ขึ้นไป ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด โดยกำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Sampling Random) เป็นวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเก็บข้อมูลเฉพาะประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด มีจำนวน 400 คน ดังนี้

ตารางที่ 4 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน

หมู่ที่	จำนวน	กลุ่มตัวอย่าง
1. ตาพลาย	629	64
2. หนองบัว	796	80
3. เกาะลอย	367	37
4. วงษ์พัฒนา	322	32
5. คลองปุก	397	40
6. ตกตัก	621	63
7. พุ่งกระบอก	308	31
8. บ้านทุ่งกรด	225	23
9. รื่นรมย์สามัคคี	295	30
รวม	3,960	400

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accident Sampling) โดยสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด จำแนกได้ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในศึกษาปัญหา
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
4. ด้านการมีส่วนร่วมในประเมินผล

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

การมีส่วนร่วมมากที่สุด	ให้ 4 คะแนน
การมีส่วนร่วมมาก	ให้ 3 คะแนน
การมีส่วนร่วมน้อย	ให้ 2 คะแนน
การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามลำดับขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด จากแนวคิดของ โคเฮน และอัฟฮอฟ (Cohen & Uphoff, 1981) และ เจมส์คีย์ ปิ่นทอง (2553) ในลักษณะและรูปแบบการมีส่วนร่วม จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยามและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัด และตรวจสอบแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์หรือไม่จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับปรุงตามคำแนะนำและตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน

1. นายปราโมทย์ จันทร์กระจ่าง	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ
2. ดร.ปรีดี ลีลาเศรษฐวงศ์	อาจารย์ที่ปรึกษา
3. ผศ.ดร.พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาจันทบุรี
	วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

3. ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนในตำบลช้างทุน อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของ

แบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ซึ่งผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นรวมแบบสอบถามเท่ากับ 0.877

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามถึงประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้คือ นำแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรศึกษาโดยผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจำนวน 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และเป็นฉบับที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยสังคมศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ขั้นตอนโดยใช้วิธีการประมวลทางสถิติด้านคอมพิวเตอร์ และสำหรับตอนที่ 3 นำมาเรียบเรียงเชิงพรรณนา นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาลงรหัสข้อมูล และนำมาวิเคราะห์ ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกที่ใช้สถิติในการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา สถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่และร้อยละ
2. วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมองค์การบริหารส่วนตำบลสะตอ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด สถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติเชิงอนุมานการทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามโดยใช้สถิติ t-test สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่ม และใช้สถิติ One-way ANOVA) สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 3

กลุ่มขึ้นไป และหากพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 จะทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ LSD (Least Significant Difference test)

เกณฑ์การแปลผล

เกณฑ์ในการแปลค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อระดับการมีส่วนร่วม แบ่งระดับการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ระดับโดยการหาความกว้างของอันตรภาคชั้นดังนี้

$$\begin{aligned}\text{ช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{4 - 1}{4} \\ &= 0.75\end{aligned}$$

ระดับคะแนนเฉลี่ย ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.26 - 4.00	มีส่วนร่วมของประชาชน มากที่สุด
2.51 - 3.25	มีส่วนร่วมของประชาชน มาก
1.76 - 2.50	มีส่วนร่วมของประชาชน น้อย
1.00 - 1.75	มีส่วนร่วมน้อยของประชาชน น้อยที่สุด

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2555 - 31 มีนาคม พ.ศ. 2556 รวมระยะเวลา 120 วัน